

Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) zveřejnila analýzu zaměřenou na socioekonomickou situaci uprchlíků z Ukrajiny v ČR v první polovině roku 2023

Praha, 28. 11. 2023 – Čím déle uprchlíci žijí v Česku, tím více se zvyšuje pravděpodobnost, že pracují. Mezi vysídlenými osobami z Ukrajiny, které přišly do ČR z v prvním čtvrtletí roku 2022, je jen 33 procent nezaměstnaných a hledajících si práci oproti 65 procentům těch, které do ČR přišly o rok později v prvním čtvrtletí roku 2023. Podle dat za první pololetí 2023 z ekonomicky aktivních respondentů pracovalo 67 %. Bariéry vstupu na pracovní trh zůstávají nejvyšší pro uprchlické ženy, z nichž 43 % má děti a více než polovina (55 %) se o ně stará sama. Vyplývá tak z výsledků dotazníkového šetření DTM (Displacement Tracking Matrix), který na území ČR provádí Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) od června 2022.

Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) zveřejnila výzkumnou zprávu, jejímž cílem je přiblížit socioekonomickou situaci uprchlíků z Ukrajiny v Česku. Analýza, která vychází z dat dotazníkového šetření DTM sebraných v období od začátku ledna do 23. června 2023, poukazuje na specifickou situaci žen. Ty tvoří většinu uprchlické populace a z hlediska ekonomické integrace je lze považovat podle výsledků analýzy za zvlášť znevýhodněné.

Z celkem **3 681** respondentů bylo v období sběru dat **47 %** zaměstnáno, **16 %** pracovalo formou brigád a **4 %** tvořily osoby samostatně výdělečně činné. Mezi ekonomicky aktivními respondenty bylo **36 %** žen nezaměstnaných a aktivně hledajících práci, zatímco mezi muži šlo o **21 %**. Vyšší je také podíl žen pracujících v nestabilních pozicích – formou brigád – (**18 %** žen oproti **9 %** mužů) nebo bez písemné smlouvy (**22 %** žen oproti **9 %** mužů). „Kvalitativní rozhovory ukazují, že ženy jsou mnohdy nuceny přijímat fyzicky náročnou práci, například jako dělnice v továrně, nebo jako pokojské, uklízečky apod. díky čemuž jim pak nezbývá energie a čas na učení se českého jazyka,“ upozorňuje Andrea Svobodová z analytického oddělení IOM. Dodává, že v konečném důsledku ohrožují tyto skutečnosti i jejich budoucí šance na nalezení kvalifikovanější práce, kterou by s ohledem na své vzdělání a zkušenosti mohly vykonávat.

Mezi nejvýznamnější faktory ovlivňující integraci na trh práce patří vedle pohlaví, věku či rodinného a zdravotního stavu také doba strávená v Česku a znalost českého jazyka. Mezi ekonomicky aktivními respondenty, kteří dorazili do Česka v prvním čtvrtletí roku 2022, pracovalo v období sběru dat celkem **77 %**, oproti **35 %** těch, kteří přišli do Česka o rok později. Celkem 871 ekonomicky aktivních respondentů (**24 %**) uvedlo, že ovládají český jazyk. Mezi těmito respondenty je podíl těch, kteří deklarovali, že mají zaměstnání, o **21 %** vyšší než u těch, kteří česky neumí (**81 %** oproti **67 %**).

Vyšší míru zaměstnanosti zároveň vykazují respondenti se středoškolským vzděláním (**72 %**) a nižším středním vzděláním (**69 %**), zatímco respondenti s vysokoškolským a vyšším odborným vzděláním uvádějí vyšší míru nezaměstnanosti. Počet vysídlených osob z Ukrajiny začleněných na český trh práce je nicméně vyšší, než je evropský průměr (**62 %**).

Další připravovaná výzkumná zpráva bude představovat analýzu dat za srpen a září 2023, která se bude věnovat finanční a bytové situaci respondentů.

Charakter DTM průzkumu

Data vychází z reportu průzkumu o vzorech vysídlení, potřebách a záměrech uprchlíků, který 15. června 2022 v Česku zahájila IOM v rámci programu Displacement Tracking Matrix (DTM). Všechny rozhovory byly prováděny osobně vyškolenými sčítacími komisařkami a komisaři DTM IOM s dospělými uprchlíky a dalšími občany třetích zemí (OTZ), kteří kvůli válce opustili Ukrajinu. Rozhovory byly prováděny ve vybraných vstupních a tranzitních místech, registračních a přijímacích střediscích, která byla identifikována jako nejčastěji využívaná uprchlíky a dalšími občany třetích zemí přicházejícími z Ukrajiny. Současný report představuje analýzu založenou na **3 681** dotazníkových šetřeních provedených v období od 2. ledna do 30. června 2023. **Údaje uvedené v reportu jsou reprezentativní pro osoby dotazované v zahrnutých lokalitách a v daném časovém rámci. Údaje by neměly být zobecňovány tak, aby reprezentovaly celou vysídlenou populaci mimo Ukrajinu. Většina dotazníků byla sebrána v pracovní době, což ztěžuje oslovení pracující populace, která tak může být v našem vzorku nedostatečně zastoupena.**

Kontakt pro média:

Filip Stowasser

Tel: +420 731 657 403

Email: fstowasser@iom.int